

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Reagan podvzel mile ukrepe zoper ZSSR zaradi sestrelitve korejskega letala

WASHINGTON, D.C. - Sinoči je predsednik Ronald Reagan govoril na televiziji o ukrepih, ki jih namerava podvzeti zoper Sovjetsko zvezo zaradi sovjetske sestrelitve korejskega potniškega letala, na katerem je bilo 269 potnikov, med njimi 61 Američev. Vsi potniki so bili ubiti, med žrtvami je tudi kong. Larry McDonald (D. - Ga.). Med drugim, je Reagan dejal, da sovjetska letala Aeroflot družbe ne bodo smela pristajati v ZDA. Prosil je druge države, naj storijo isto in je pohvalil kanadsko vlado, ki je podvzela tak ukrep zoper Aeroflot. Dalje, ZDA ne bodo sodelovale v pogajanjih s SZ o raznih medsebojnih sporazumih. Reagan ni pa nič rekel o nedavno podpisanem sporazumu med ZDA in ZSSR o sovjetskem nakupu ameriških žitaric. Pogajanja s Sovjeti o omejitvi oboroževalne tekme pa se bodo nadaljevala.

Politični analitiki v Washingtonu menijo, da so Reaganovi ukrepi mili in ne bodo veliko škodovali ZSSR. Zato pa je bil Reagan besedno zelo oster do Sovjetske zveze in njenega sistema. Dejal je, da je bila sestrelitev letala, ki je sicer res kršilo sovjetski zračni prostor, nič manj kot masovni pokol. Gre za zločin zoper človeštvo in ne sme biti pozabljen. Zahteval je odškodnino za svojce žrtev.

Reagan in mnogi na Zahodu so jezni, ker Sovjetska zveza uradno še ni priznala, da je njeno letalo res sestrelilo korejsko letalo. Vodilni moskovski televizijski napovedovalec Genrik Borovik je pa komentiral na televiziji, da so sovjetske obrambne sile izpolnile dolžnost in da je krivda za zadevo drugje. Vodilni partijski časopis *Pravda* je objavil intervju z gen. Semjonom Romanovom, ki je priznal, da je letalo »strmoglavilo«, da pa sovjetski pilot ni vedel, da je šlo za potniško letalo.

ZDA so priznale, da je bil nekaj časa v bližini korejskega letala ameriško vohunsko letalo RC-135. V svojem govoru sinoči je Reagan dejal, da je bilo to letalo na rednem poletu, da so ga sovjetske radarske naprave opazile, in da je bilo to letalo že vrnil na oporišče v Aljaski, ko je prišlo do sestrelitve korejskega letala. Reagan je tudi predvajal odlomek pogovora sovjetskega pilota s svojim kontrolorjem v času, ko je pilot streljal z raketo na korejsko letalo. Magnetofonski trak je bil zelo jasen.

Danes bo seja Varnostnega sveta Združenih narodov. Na seji bo ameriški delegat predvajal trak v celoti.

Dva vojaka ZDA ubita v Libanonu, dva ranjena — Spopadi se nadaljujejo

BEJRUT, Libanon - Včeraj so pripadniki muslimanske skupine Druse z minometi zopet obstreljevali položaje v južnem Bejrutu, ki jih zasedajo vojaki ZDA. V napadu sta bila ubita dva vojaka, dva pa bila ranjena. Preteklo nedeljo pa so bili ranjeni trije marinci. Oba dni so ameriški vojaki ogdovorili z ognjem.

Do obnove vojskovanja v osrednjem Libanonu je prišlo po odhodu izraelskih vojakov proti jugu in poskus krščanskih vojakov, da zasedajo položaje, ki so jih zapustili Izraelci. V teh krajih pa živi muslimanska verska skupina Druse, ki je globoko sprta s krščansko skupnostjo več kot 140 let. Obe skupnosti imata svoje oborožene čete in gre torej za državljansko vojno. Druse napadajo

vojake ZDA, ker menijo, da so ZDA na strani krščanske skupnosti in libanonske vlade, ki ji načeljuje Amin Gemajel, ki pripada krščanski skupnosti.

Vesoljsko letalo Challenger uspešno končal šestdnevni polet — Najuspešnejši doslej

EDWARDS AIR FORCE BASE, Kal. - Pretekli ponedeljek zjutraj ob 3.40 EDT je pristalo vesoljsko letalo Challenger, na katerem je bilo pet astronautov. Pristanek je končal šestdnevni polet, ki ga strokovnjaki NASA ocenjujejo kot daleč najuspešnejši med vsemi 8 poletmi doslej. Naslednji polet je napovedan za 28. oktobra.

Med astronauti je bil prvi črnski astronaut, Guion Bluford.

Na naslednjem poletu, 28. oktobra, bo na Challengerju poseben laboratorij, ki so ga izdelovali evropski strokovnjaki. Pri NASA menijo, da bodo poleti odslej povsem redni in pogostejši. Predvidevajo tudi, da bo mogoče vzeti na Challenger potnike, ki niso poklicni astronauti.

Papež Janez Pavel II. pozval ameriške škofe, naj podpirajo stališča Cerkve

VATIKANSKO MESTO - Včeraj je papež Janez Pavel II. sprejel skupino 23 ameriških škofov v svoji poletni rezidenci v Casteltandolfu. Papež je pozval škofe, naj ne podpirajo nobene osebe ali organizacije, ki zahteva posvečenje žensk v duhovnike. Janez Pavel II. je tudi odločno branil stališče Cerkve do ločitve, homoseksualnosti, splava in kontracepcije. Liberalci in drugi v katoliški skupnosti pritiskajo na papeža, naj bi zavzel popustljivejša stališča do vseh teh, Janez Pavel II. pa tega ni pripravljen storiti in poziva škofe, duhovnike in vernike, naj ostanejo zvesti tradicionalnim stališčem vesoljne Cerkve.

Ameriški vojaki in njih družine bodo letovali v Jugoslaviji

MONAKOVO, ZRN - Ameriški vojaki, nastanjeni v Zahodni Evropi, bodo letovali ta mesec na letovišču v Kupariju v SFRJ. Omenjeno letovišče je last jugoslovanske vojske. Počitnice ameriških vojakov in članov njih družin bodo trajale dva tedna, cena je pa \$329 na osebo.

To bo prvič, da so ameriški vojaki v Evropi kdaj letovali v komunistični deželi. ZDA so dosegle sporazum o tem nenavadnem letovanju s predstavniki jugoslovanske vojske.

Kot kaže, bo SFRJ zaslužila več sto tisoč dolarjev po tem sporazumu.

Gverilci v El Salvadorju napadli mesto San Miguel — Prvi večji napad od maja

SAN SALVADOR, El Sal. - Preteklo soboto so el salvadorski gverilci napadli San Miguel, tretje največje mesto v El Salvadorju. Borba je trajala do nedelje zjutraj. Po radiu so gverilci trdili, da je bil namen napada dokazati, da so gverilci še vedno zelo močni in da so vladne trditve o zmagah nad njimi neresnične. V zadnjih treh mesecih ni bilo v državi večjih spopadov med vladnimi silami in gverilci.

V borbi za San Miguel je po vladnih podatkih padlo 18 vojakov, 12 gverilcev in 3 civilisti. Čeprav kontrolira vojska mesto, gverilci prevladujejo v okoliških hribih.

Ameriški analitiki menijo, da vladne sile niso dovolj močne, da bi premagale gverilce, slednji pa prav tako ne morejo strmovati vlado.

Kresovci vabijo—

Slovenska folklorna skupina Kres bo imela letos dva nastopa. Prvi bo v soboto, 10. septembra, zvečer ob 7.30, drugi pa v nedeljo, 25. septembra, popoldne ob treh. Oba nastopa bosta v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vstopnice za nastop 10. septembra bodo rezervirane in že lahko pokličete Cilko Švigelj na 944-0708. Vstopnina je \$5. Za nastop 25. septembra ne bo vstopnine za otroke, stare do 13 let. Vstopnice za starejše osebe lahko dobite pri članih Kresa. Dušan Maršičev Veseli Slovenci orkester bo živo spremljal oba nastopa ter igral za ples po prireditvah.

Ali lahko pomagatega?—

Tiskarna Ameriška Domovina potrebuje čiste, bombažaste cunjje. Uporabljamo jih za čiščenje novega tiskarskega stroja. Lahko jih prinesete v našo tiskarno na 6117 St. Clair Ave. Hvala lepa!

Kosilo pri Sv. Vidu—

Oltarno društvo pri Sv. Vidu vabi na vsakoletno kosilo, ki bo v nedeljo, 18. septembra, v dvorani pri Sv. Vidu. Pridite in pripeljite s seboj tudi družino in prijatelje!

Otvoritveni dan—

To soboto, od 1. do 7. zvečer, bo uradni Otvoritveni dan novega dela Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. Letos je bil zgrajen nov del tega zavetišča, ki ima s 63 novimi mesti prostor za 150 stanovalcev. Dom je stalno zaseden in več rojakov in rojakinj čaka na prosto mesto. V soboto bodo člani direktorija in drugi vodili manjše skupine skozi nov del, servirana bodo lahka okrepčila. Vsi prijatelji in podpiratelji Doma za ostarele so v ljudo vabljeni!

Novi grobovi

Frank J. Novsak

V petek, 26. avgusta, je v Charity bolnišnici umrl Frank J. Novsak, mož Rose, roj. Ivans, oče Marcie Jonke (Akron, O.) in Kennetha (N.J.), 6-krat stari oče, sin Johna in Ivane, roj. Rojc, Novsak (oba že pok.), brat Mathewa (pok.), Anthonyja (pok.), Johna in Louisa, polbrat Therese Novsak (pok.) in Josephine Gorencic, zaposlen do svoje upokojitve pri Picker X-Ray Co. Pogreb je bil iz pogrebnega zavoda Zak na 6016 St. Clair Ave. v ponedeljek, 29. avgusta, v cerkev sv. Vida in od tam na Kalvarijo. Družina priporoča darove v pokojnikov spomin Written Communications for the Blind, 318 Water St., Akron, O. 44308.

Romanje v Frank—

Še je nekaj prostih mest v avtobusu, ki bo peljal romarje v Frank, Ohio 25. septembra. Vožnja je \$8. Odhod avtobusa bo zjutraj ob 8. uri izpred cerkve Marije Vnebovzete, ob 8.30 pa izpred Baragovega doma na 6304 St. Clair Ave. Ako seanimate, pokličite enega od sledečih: Lojze Bajc (486-3515), Tone Meglič (761-1060) ali Vinko Rozman (881-2852). Na 2. str. današnje AD je pa članek o tem romanju.

Seja—

Podružnica št. 47 SŽZ na Garfield Hts. ima sejo v nedeljo, 11. septembra, ob 1. uri popoldne v Slovenskem domu na Stanley Ave., Maple Hts.

Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti vabi na sestanek—

Odbor staršev Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu vabi na sestanek, ki bo v nedeljo 11. septembra zvečer ob 7. uri v šolski dvorani. Na tem sestanku bo tudi vpisovanje otrok v Slovensko šolo, katera se bo pričela v soboto 17. septembra ob pol deseti uri v šolskih prostorih. Pridite!

Zadušnica—

V četrtek, 8. septembra, ob sedmih zvečer bo v cerkvi sv. Vida sv. maša zadušnica za rajnega Alojzija Strančarja, ki je pred nedavnim umrl v Ljubljani. Naj počiva v božjem miru!

Dar Slovenski šoli pri Sv. Vidu—

Ga. Frances Nemanich je darovala Slovenski šoli pri Sv. Vidu \$10 v spomin Silve Saverinik. Za lepo darilo se ji Odbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu lepo zahvaljuje.

Spominski dar—

Mary Noggy, Euclid, Ohio je darovala \$20 v sklad za nov tiskarski stroj v spomin svojega pokojnega moža Louisa J. Noggy ob drugi obletnici njegove smrti. Hvala lepa!

VREME

Spremenljivo oblačno danes z možnostjo krajevne plohe v popoldanskem in večernem času. Najvišja temperatura okoli 86 F. Jutri zmerno oblačno, vetrovno in nekaj hladneje z najvišjo temperaturo okoli 78 F. V četrtek pretežno sončno in prijetno z najvišjo temperaturo okoli 75 F. Za petek in soboto napovedujejo deloma sončno vreme z najvišjima temperaturama v nizkih 80-ih.

**Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu**

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združine države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece
Kanada in dežele izven Združenih dežav:
\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih dežav; \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months
Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 66

Tuesday, September 6, 1983

Ob 40-letnici italijanskega zloma v drugi svetovni vojni

V četrtek, 8. septembra 1983, bo minilo 40 let, odkar je Italija ob spoznanju, da je vojna za os Berlin-Rim izgubljena, pokazala Hitlerju hrbet in se pod vodstvom maršala Badoglia predala zmagujočim nasprotnikom. Ob italijanskem zlomu so Nemci zasedli »Ljubljansko pokrajino« in slovensko primorje, ki je bilo dotlej del Italije. Razširitev nemške zasedbe na dotlej po Italijanih zasedeni del Slovenije predstavlja začetek druge dobe v sovražni zasedbi Slovenije in tudi začetek nove dobe v boju Komunistične partije za doseg oblasti v Sloveniji tekom druge svetovne vojne.

Da osvežimo spomin na ono usodno razdobje v slovenski preteklosti, ponatiskujemo vrsto uvodnikov, ki so izšli v našem listu ob 15-letnici konca druge svetovne vojne kot 1. del »Vetrinske tragedije« pod naslovom »Slovenija pod tujo zasedbo 1941-1945«. Omenjeno delo je izdal »zgodovinski odsek pri glavnem odboru Zveze slovenskih protikomunističnih borcev« leta 1960 v »spomin nesmrtnim junakom, izdanim v Vetrinju od 27. do 31. maja 1945 in pomorjenim za velike ideje svobode«.

(I. del)

Na Cvetno nedeljo, 6. aprila 1941, so priletela nad Ljubljano nacistična vojna letala. Ljubljancani so začudeno gledali, ko so se oglasili protiletalski topovi z Gradu, da bi zadržali sovražnika pred napadom na mesto. Za Ljubljano, prestolnico Slovenije, in za vso Slovenijo se je začelo gorje, ki ga slovenski narod od dni turških vpadov v slovenske dežele ni več doživel v tolikšni meri.

Slovenski sovražniki so si razdelili slovensko deželo. Hitler je vzel Štajersko in Gorenjsko, Mussolini Notranjsko, Ljubljano, Dolenjsko in Belo krajino, Prekmurje so zasedli Madžari. Meja med nemškim in italijanskem deležem je tekla pred vrati Ljubljane pri Šent Vidu in pri Ježici.

Na Gorenjskem, Štajerskem in v Prekmurju je čez noč ugasnila v javnosti slovenska beseda, na deset in desetisoče slovenskih knjig so tuji nasilniki pometali v ogenj. Hitlerjeva policija je načrtno pozaprla ugledne slovenske ljudi, predvsem svetne izobražence in duhovnike, v kolikor niso pravočasno pobegnili, jih strpala v nemška koncentracijska središča ali pa jih preko zbirnih taborišč pošiljala na Hrvaško in v Srbijo. Pred tem nacističnim nasiljem so se nekateri zatekli v gozdove ali v gore.

* * * * *

Ko so odhajali iz Šent Vida preko Ljubljane transporti od Nemcev prijetih Slovencev ponoči proti jugu, so tisoči hiteli z vsem, kar so imeli, da bi preganjanim rojakom nudili pomoč in jim pokazali svoje sočutje. Pri tem je prišlo do pravih protinacističnih demonstracij in na nemški pritisk so Italijani postajali v Šiški ob prihodih teh transportov zastražili z vojaštvom in zabranili slovenskim ljudem približanje vlakom.

Italijani so se delali Slovincem prijazne in vrgli so v slovensko ljudstvo besedo o Hitlerju, ki kot »Attila motorizzato« uničuje starodavno slovensko kulturo. Vse gladke in lepe besede nosilcev dvatisočletne rimske kulture slovenskega človeka niso mogle prepričati o iskrenosti in dobronamernosti tujega zavojevalca. Dejanja so govorila svoje.

Poromajmo k Žalostni Materi Božji v Frank!

CLEVELAND, O. - Huda poletna vročina je začela popuščati in z veseljem pričakujemo prijetnejših jesenskih dni. September, prvi mesec jeseni, nas vsako leto spomni na žalostne dni v slovenski preteklosti, ko je »slovenska narodno-osvobodilna vojska« s podporo italijanskih topov in tankov prevladala na Turjaku in v Grčaricah ter zajete borce po »kratkem postopku« postrelila, ker niso bili pripravljeni sprejeti komunistične »svobode«, se ukloniti komunističnemu nasilju.

Že dolgo vrsto let organizira Društvo slovenskih protikomunističnih borcev v Clevelandu septembra romanje k Žalostni Materi Božji v Frank v spomin žalostnih dogodkov septembra 1943 in nudi svojim članom in prijateljem priložnost, da v tem znanem Marijinem svetišču pomolijo za one, ki so izgubili svoja življenja v boju za svobodo na Turjaku in v Grčaricah, pa tudi za vse ostale žrtve državljanske vojne v Sloveniji v letih 1941-1945.

Dragi rojaki in rojakinje, odzovimo se pozivu DSPB, poromajmo v Frank, molimo za naše pokojne, ki so dali svoja življenja, da bi ohranili svobodo sebi, svojim družinam in vsemu slovenskemu narodu, prosimo pa tudi Žalostno Mater Božjo, naj prosi svojega Sina, da bo olajšal in skrajšal gorje, ki ga prenaša slovenski rod na svojih domačih tleh!

Romanje v Frank bo v nedeljo, 25. septembra 1983. Opol-

dne bo romarska sv. maša, katero bosta darovala župnik č.g. Pavel Krajnik in č. p. Fortunat. Po sv. maši bo na razpolago kosilo za \$5.25. (Naročite ga preko tel. 881-2852). Popoldne ob 2.30 bo Križev

Oltarno društvo Sv. Vida vabi na kosilo

CLEVELAND, O. - Bliža se čas, ko se bomo članice Oltarnega društva pri Sv. Vidu potrudile, da bomo postregle vsem našim faranom in prijateljem z okusnim kosilom. Letos bomo pripravile kosilo v nedeljo, 18. septembra, kot običajno v dvorani pri Sv. Vidu.

Vljudo vabimo tudi vse članice Oltarnih društev pri Mariji Vnebovzeti, Sv. Kristini in Sv. Lovrencu, da se nam ta dan pridružijo in tako zagotovijo dober uspeh.

Cena kosilu je \$5, za otroke do 12. leta starosti pa \$3, kar je za današnje dni res več kot ugodno. Kosilo bo servirano od 11.30 do 2. popoldne. Kakor prejšnja leta, bo mogoče kosila tudi vzeti domov. Slednja bodo na voljo v družabni sobi, zraven dvorane. Vstopnice se bodo dobile pri vходу v dvorano in v družabni sobi.

Vsem posetnikom bodo naše kuharice postregle z okusno juho s cmoki, z govejo pečenko ali s pečeno piško, kar si bo namreč kdo izvolil. Zraven bodo seveda prikuhe. Saj ste mnogi bralci teh vrstic naši dolgoletni gostje in dobro veste, kako dobra so naša kosila.

Objavljena je bila zahteva po dvojnih napisih, slovensko-italijanskih, komaj dva ali tri tedne kasneje že o italijansko-slovenskih. Slovenske šole, osnovne, srednje in visoke, so ostale, vanje so prišli italijanski šolniki in začeli učiti slovenske otroke italijanščine in rimskega pozdrava s fašistično ideologijo.

Nemci so z enim udarcem skušali uničiti vse, kar je bilo slovensko zavednega in narodno trdnega, Italijani so začeli zlepa, pa postopno bolj in bolj privijali. Čim bolj je rastel pritisk, močnejši je bil narodov odpor. Ljubljana je naravnost gorela od narodne zavednosti. Srce slovenskega naroda je čutilo težo gorja, ki je padla na celotno narodno telo, pri tem si je dajalo poguma v prepričanju, da se bliža za slovenski narod ura priložnosti, kot jo ni doživel že tisoč let — vsi slovenski narodni sovražniki so stali združeni v boju proti velikim zahodnim demokracijam, njihovim zaveznikom in proti Sovjetski zvezi. V izhod velikanskega boja ni nihče resno dvomil.

Sredi bolečine, ponižanj in preganjanj smo upali na konec, ko bodo končno varni in trdni štirje mejniki slovenstva: Celovec, Maribor, Gorica, Trst! Iz ponosa in samozavesti, iz tihega odpora proti nasilju je zrla trdna vera slovenskega človeka v svetlejšo bodočnost.

Kdor se ni čutil skrajno prisiljenega, se je ogibal tujih oblastnikov in njihove družbe. Ko so vodniki tradicionalnih slovenskih strank vstopili na laško zahtevo v svet Ljubljanske pokrajine, da bi lažje reševali, kar se rešiti da, je Ljubljana in z njo vsa zasedena Slovenija skušala to razumeti, pri tem pa jo je vendar bolelo srce.

* * * * *

Slovenski narod se je od prvega dne vojne in tuje zasedbe zavedal, da je v tej borbi za obstanek nujno potrebna sloga in enotnost. Tajno vodstvo, v katerem so bile zastopane vse stranke, ki so v Sloveniji kdaj kaj pomenile, je skrbelo, da je bilo odstranjeno vsako trenje, še predno je moglo spravi kakorkoli v nevarnost narodno slovo samo. V to vodstvo je bila povabljen tudi Komunistična partija Slovenije, čeprav je imela v vsej deželi komaj nekaj tisoč članov in trdnih pristašev. Ko je šlo za reševanje narodnega obstanka, za reševanje golih življenj slovenskih ljudi, vodniki slovenskih političnih strank in skupin niso marali biti sebični. Edina izjema je bila — Komunistična partija.

(Prihodnjič dalje)

pot, nato pa litanije Matere božje z blagoslovom. Cena za vožnjo z avtobusom je za odrasle \$8.00, za otroke pa \$4. Prijave sprejemajo:

Lojze Bajc, 486-3515
Vinko Rozman, 881-2852
Tone Meglič, 761-1060
DSPB

Lepo bi pa bilo, da bi prišli na naše kosilo vsi naši bivši farani, da bi se vsaj enkrat na leto srečali in pozdravili.

Članice našega društva in vse druge faranke lepo prosimo, da prispevajo dobro domače pecivo. Prinesite ga lahko že v soboto 17. septembra dopoldne ali pa v nedeljo. Zelo bomo hvaležne za vašo pomoč.

Prodajale bomo tudi krofe v soboto, 17. septembra, že od 8. ure zjutraj. Rade se žrtvuemo vsak mesec, da pripravimo krofe in tako pomagamo našim fari in cerkvi. Ves naš prebitek pri vsem tem je namenjen prav Sv. Vidu. Vemo, da je danes vse drago, toda z dobro voljo se vse doseže.

Vsem našim članicam smo razposlale pismena vabila, vstopnico in še listek za en dolar za srečolov. Prosimo, da bi kupile oboje. Nagrade so lepe: kvačkano pregrinjalo (afghan) ter več drugih dobrot. Srečolov bo na dan kosila po 2. uri popoldne.

Oltarno društvo pri Sv. Vidu vas vabi samo enkrat na leto in upamo, da se boste udeležili in pripeljali še svoje družine in prijatelje od blizu in daleč. Počastite nas s svojo navzočnostjo!

Prisrčen pozdrav in na veselo svidenje v nedeljo 18. septembra med 11.30 in 2. uro popoldne v dvorani pri Sv. Vidu!

Odbor Oltarnega društva
pri Sv. Vidu

Boj za turiste — in za devize

MARIBOR - V Sloveniji iščejo vse firme, turistične in druge, pot do več deviz. Kako daleč lahko gre ta boj za devize dokazuje primer iz Maribora, ko je hotel Slavija (last firme Emona) odvezel hotelu Orel (last firme Certus) turiste zahodnonemške agencije Wes-ser-Reisen.

Hotel Orel je zahteval od vsakega nemškega turista 35 zahodnonemških mark in sicer za polpenzion. Ta ponudba je bila sprejemljiva agenciji Wes-ser-Reisen, vsaj dokler se ni pojavil hotel Slavija, ki je zahteval le 25 mark za vsakega gosta. Zahodnonemški poslovnež se je seveda odločil, da svojih klientov ne bo namestil v za spoznanje kakovostnejšem hotelu Orel. Odločil se je za Hotel Slavijo, odločil se je za na dlani ponujen zaslužek. Deset mark je zahodnonemška agencija pri tej ponudbi zaslužila pri vsakem gostu več, ko bi jih, če bi svoje goste v Mariboru nastanila v hotelu Orel.

Slovenska folklorna skupina

KRES

vabi na dve predstavi

v soboto, 10. septembra, ob 7.30 zvečer
Vsi sedeži rezervirani — kličite 944-0708.

v nedeljo, 25. septembra, ob 3. popoldne
otroci bodo vstopnine prosti!

v Slovenskem narodnem domu
na St. Clair Ave.

Mesečnik »Ave Maria« v stiski

V pravkar izšli septembrski številki »Ave Marije« poroča urednik p. Fortunat o krizi, ki je nastala v zvezi z izdajanjem tega priljubljenega in tako koristnega verskega mesečnika. Da bi seznanil širši krog naših bralcev, ki »Ave Maria« ne prejemajo, ponatiskujem p. Fortunatov članek »Urednik poroča« v celoti. Kar se Ameriške Domovine tiče, bomo storili vse, kar je v naši moči, da pomagamo pri vsakršni akciji za ohranitev »Ave Marija«. Ur. AD.

Delo za izdajanje našega verskega mesečnika je prišlo letošnje leto v hudo krizo. Za »Ave Maria« smo delali pretekla leta vsaki dan skoro dobesedno štirje frančiškani: upravitelj p. Benedikt, tiskar p. Andrej, ki je ves proces tiskanja izvršil sam in spopolnil tisk, urednik p. Fortunat; moje glavno delo je dan za dnem pripravljanje vsebine za posamezne številke in vsega, kar je za to potrebno; pomočnik za tipkanje je brat Robert. Brez motenj je delo teklo do letošnjega poletja. Včasih so nastale kake težave, ker se je tiskarski stroj pokvaril. Tudi tipkalni stroji so včasih odpovedali. Treba je bilo kupiti novega. Včasih je šlo to lahko, ker so bili novi tipkalni stroji podobni starejšim, le nekoliko spopolnjeni so bili. Od kar pa je v novejšem času hitro napredovala tehnologija, so tipkalni stroji elektronski. Tudi v to spremembo smo se uživali v svojo veliko korist. Elektronski tipkalni stroj zelo olajša delo.

S smrtjo p. Benedikta v juniju smo pa prvič začetili, kar smo se dolgo pri delu za »Ave Maria« bali: stroje lahko nadomestijo, ljudi pa ne moreš. V krizi poklicev nastane z boleznijo in smrtjo vrzel, ki je ni mogoče preskočiti. Smrt upravitelja je bil za mesečnik prvi udarec, ki sem ga čutil posebno jaz. P. Benedikt je imel svoj urad poleg uredništva in najino delo je bilo dnevno povezano, ker sva morala sodelovati posebno v stiku z naročniki.

Nato je proti koncu julija sledila bolezen tiskarja p. Andreja. Njegove roke in noge so ohromele ob sklepu njegovih počitnic, ko se je pripravljalo, da se vrne v Lemont. Bil je pri bratu in drugih sorodnikih v Michiganu. Morali so ga odpeljati v bolnišnico. Zdravljenje je kmalu napredovalo, a ko to tipkam nihče ne ve, koliko časa bo vzelo do popolnega okrevanja.

Tako sem ob vstopu v avgust ostal sam pri delu za »Ave Maria«. Nekaj časa sem načrtoval delo za bodočnost; sprva sem mislil, da bomo pozni z izdajo prihodnjih števil. Kmalu sem pa spoznal, da s tem problem ne bo rešen. Prva olajša-

va pri skrbeh je bila, ko mi je kustos p. Blaž dejal, da ni upanja, da bo p. Andrej kmalu sposoben za delo. Treba bo poiskati tiskarno. In tako smo po skoro štirih desetletjih prvič tiskali mesečnik v drugi tiskarni. To je velika sprememba.

Naročniki morajo to razumeti in s tujo tiskarno sprejeti nekatere spremembe pri obliki »Ave Maria«. V tej septembrski številki posebno opazite, da ni tiskanih fotografij. Lahko sami sklepate, zakaj sem jih opustil. Zaradi časa nisem imel dosti možnosti pri iskanju tiskarne. Najbolj sem gledal na ceno. Ko sem dobil tiskarno, ki je računala pri dva tisoč izvodih za posamezno številko nekaj več kot 50 centov, sem sprejel ta pogoj in kustos p. Blaž je dal svoj pristanek. Kak bo uspeh tiskanja, sedež še ne vem. Ako bo potrebno, bomo poskusili še kako drugo tiskarno.

Tuja tiskarna pa ni rešitev za »Ave Maria«. Število naročnikov pada, čeprav je v Ameriki vedno več Slovencev. Samo želja, da se med nami slovenščina ohranja, ni rešitev našega narodnega obstoja. Taka želja nima nobenih pogojev za svojo uresničitev dokler ni med nami volje do trajnega in urejenega kulturnega življenja.

Večkrat sem bil v veseli družbi slabo razpoložen, ko me je kdo začel »navduševati« s prigovarjanjem: »Ohranjajte slovensko kulturo!« Slabo razpoložen zato, ker slišimo dosti takih pozivov od strani, kjer ni razumevanja za uresničevanje pogojev, ki so potrebni za narodni obstoj. Iz veselja razpoloženja, ki ga naredi obložena miza in vesela družba, je treba preiti k resnemu delu in pripravljenosti za medsebojno sodelovanje.

Lažje je ohranjati posamezne dele in znake pripadnosti slovenskemu narodu kot pa se lotiti bistva problema narodnega obstoja. To je posebno težko danes, ko je postalo nalezljivo, da posnemamo razne načine delovanja, ki se zdijo uspešni za ohranjanje slovenščine in slovenske zavednosti ali pa tudi uspešni, ker po-kažejo, da smo še Slovenci.

Tako zadržanje in ravnanje prinaša nevarnost, da s slovenskimi zadevami mešamo tujo navlako. To škoduje, ker podpira nesamostojnost in vodi k površnosti.

V delu za narodni obstoj je najbolj potrebna duhovna samostojnost in neodvisnost. Samostojni smo pa lahko, kadar razumemo in se zavedamo, zakaj in kako smo Slovenci. Poznati je treba slovenski duhovni in kulturni svet in biti prepričan, da z materinskim jezikom izražamo v prvi vrsti narodno dediščino — slovensko izročilo — in bogatimo slovenski duhovni svet s pridobitvami, ki jih prinašata razvoj in napredek.

Danes se dogaja pogostokrat obratno: ne le v jezik, marveč v celotni slovenski duhovni svet se nehote pa tudi načrtno vsiljujejo načini življenja in izražanja, ki ubijajo slovensko pristnost in duhovno rast slovenskega naroda. Prepričani smo, da je krščanstvo danes edini svetovni nazor, ki pospešuje duhovni napredek in rast slehernega naroda. Svetovni nazori, ki so nasprtni krščanstvu in vsaki

V BLAG SPOMIN OB PETI
OBLETNICI SMRTI MOJEGA
LJUBLJENEGA MOŽA,
NAŠEGA OČETA, STAREGA
OČETA, BRATA, SVAKA,
STRICA IN TASTA,
KI JE UMRL
6. SEPTEMBRA 1978

ANTON ŽUPANČIČ

S cveticami Ti grob krasimo
in molimo za dušni mir,
da enkrat srečno se združimo,
tam, kjer je večne sreče vir!

Žalujemo:

Zena: Rozalija, roj. Gabriel;
Sin: ing. Anton Župančič;
Hčerke: Slava, por. Pust,
Olga, por. Petek,
Roži, por. Selan;
Brata: Janez (v Kanadi),
France (v Sloveniji);
Sestre: Minka, Ivanka, Ana,
Amalija in Angela (v Slov.);
Snaha: Štefi; zetje: Božo,
France in Jože
ter vnuki in vnukinje.

veri, so smrt za narodni napredek in razvoj.

Pri »Ave Maria« smo o tem upravičeno prepričani in se pri tem upiramo posebno na zgled številnih slovenskih misijonarjev v Ameriki, ki so uspešno sodelovali pri rasti Cerkve v Ameriki, ker so v življenju in delovanju zajemali moč in uspešnost iz osebnega življenja po naukih in skušnjah slovenskega izročila. Njihov zgled nas spodbuja in nas prepriča, da je uspešnost vsakega delovanja v precejšnji meri odvisna tudi od osebne pristnosti. Pristni smo, ako izhajamo pri vseh prizadevanjih in naporih iz svojega duhovnega sveta, ki je slovenski. Skušnja je tudi pokazala, da so ljudje, ki so zvesti svojemu narodnemu poreklu, tudi zavedni in ponosni Amerikanci.

Samo Kristus je naročil svojim apostolom: »Pojdite in učite vse narode!« Samo iz svetega pisma prihaja spodbuda: »Slavite Gospoda, vsi narodi!« Veliki misijonarji in možje so razumeli naročilo, ki je prišlo od Boga. Oznanjevali so evangelij v jezikih, ki so jih ljudstva in narodi razumeli. Primer sv. Cirila in Metoda nam kaže, da je bilo treba najprej ustvariti narodno književnost, da je bilo oznanjevanje evangelija uspešno.

V modernem svetu se moramo prilagoditi drugim narodom, sredi katerih živimo. Čutimo pa nujnost, da smo v svojem razmerju do Boga pristni. Pristnost kipi iz slovenske notranjosti in je najpopolneje izražena v materinskem jeziku. Življenje iz te pristnosti nas uči in vodi do spoštovanja človekovega dostojanstva v ljudeh vseh narodnosti.

Kot duhovnik bi lahko navajal številne primere Slovencev, ki so dolgo časa živeli med ljudmi drugih narodnosti, a so bili veseli in hvaležni, ko so mogli urediti svoje razmerje do Boga pred smrtjo v materinskem jeziku. Prosili so za slovenski očenaš in slovensko zdravomarijo, ako niso bili gotovi, da še pravilno slovensko molijo ali so tudi pozabili slovensko moliti.

Ker je naše poslanstvo dušnopastirska skrb za Slovence, ohranjamo tudi list »Ave Maria« v slovenščini. Pri tem nas podpirajo Slovenci, ki enako mislijo z nami. In lahko z gotovostjo povem, da so to rojaki, ki delajo ali podpirajo slovenske šole ali sodelujejo pri slovenskem pevskem zboru. Nekateri od teh so nam

sedaj pripravljeni pomagati v naši krizi. Najhitrejša in najboljše rešitev iz težkega položaja v naši tiskarni je, da se ti nauče vseh postopkov, ki so v zvezi s tiskanjem po ofset načinu. Nekateri so sami ponudili pomoč, ko so videli, da smo v stiski. Z njimi sem v razgovoru in upam, da bomo izšli iz sedanje krize.

Za to delo je treba imeti nekaj veselja in tudi razumevanja. Temu je treba pridružiti še potrpežljivost in vztrajnost.

Prosimo pa tudi naročnike, da se skušajo uživati v naš položaj. Dolgo časa smo morali potrpeti, ker so nekateri od nas pričakovali, da lahko vse naredimo, karkoli kdo želi. Naša finančna zmogljivost je skromna in zelo omejena, kar lahko vsak vidi. Razumevanja tudi prosimo za razne pomanjkljivosti, ki bodo gotovo, a jih sedaj še ne predvidevamo. Tudi tisti, ki z nami sodelujejo in nas podpirajo, potrebujejo razumevanja. Vsi skupaj se trudimo, da bomo gradili in ne podirali in uničevali z nezadovoljstvom in nezdravo kritiko. Kritizirali se bomo med seboj sami. Zdrava kritika je potrebna zaboljšanje dela. Kritika od strani tistih, ki ne poznajo in ne razumejo dela, so nepotrebni udarci, ki jih nihče rad ne prenaša.

Ohranjajte z nami stik, odgovarjajte na naša pisma in priporočila ali prošnje, ki jih boste morda brali v »Ave Maria«. Kadar se število naročnikov niža, morajo biti bolj aktivni predvsem tisti, ki doživljajo potrebo slovenskega verskega tiska.

V zelo veliko oporo nam je v sedanji krizi kosilo, ki so ga pripravile članice ZOD letos 10. aprila pri Sv. Vidu v Clevelandu. Program 9. aprila in kosilo na belo nedeljo 10. aprila sta nudila moralno in finančno oporo. Program je dal spodbudo za vztrajnost, ker sem takrat doživljal, da so še Slovenci, ki želijo zdrave verske in duhovne hrane. Kosilo pa je pripomoglo, da smo lažje plačali elektronski tipkalni stroj IBM 85 in tako izboljšali delo po videzu in času. Zato se članicam ZOD, ki so pripomogle k temu uspehu tudi ob tej priliki, zahvaljujem.

p. Fortunat

Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu!

O Slovenski šoli pri Sv. Vidu

Pred nedolгим je Rev. Jože Božnar, župnik pri Sv. Vidu, poslal posebno pismo staršem slovenskih otrok, v katerem jih je seznanil s prizadevanji v prid ohranitve te za slovensko skupnost tako važne ustanove. Prepričan sem, da bo vsebina tega pisma zanimala tudi širši krog naših bralcev, tako v Clevelandu kot drugih naselbinah po ZDA in Kanadi. Problemi, s katerimi se soočamo v vseh slovenskih skupnostih, so v podrobnostih različni, v bistvu pa dejansko eni in isti. Ur. A.D.

Cleveland, Ohio
19. avgust 1983

Dragi starši slovenskih otrok!

S tem vrsticami vas hočem seznaniti o različnih dejavnostih, ki zadevajo razvoj Slovenske šole pri Sv. Vidu. Takoj na začetku naj pribijem, da je napredek šole naša skupna zadeva; vsi, vi starši, učiteljstvo in jaz sam, in, da se tako izrazim, vsa slovenska skupnost v Clevelandu se moramo prizadevati za napredek šole.

Naša slovenska šola ima lepo tradicijo. Šola skuša učiti in obogatiti otroke v osnovah slovenskega jezika in dediščine in to v okolju, ki ni sicer naravnost sovražno, pa tudi ne prijazno. Če vse to premislimo, šele dobro spoznamo, kaj je šola naredila v preteklosti in smo upravičeno ponosni na njeno delo. Toda življenje teče naprej, ljudje se menjajo in prav tako okoliščine in potrebe. Prav zaradi tega smo prisluhnili staršem in učiteljem, ki so se zaskrbljeno vpraševali, če storimo vse, kar bi naredilo našo slovensko šolo to, kar bi morala biti in kar vsi želimo, da bi bila.

Marsikdo večkrat pokaže to, kar je narobe ali kar mu ne ugaja, ne pove pa tega, kar je dobro in primerno, predvsem pa koristno. Zaradi tega so prejšnjo pomlad učitelji napravili nekakšen pregled, ki naj bi ga vsi starši izpolnili, da bi tako spoznali, kakšno je vaše mnenje o slovenski šoli in njenem učnem programu ter da bi namignili, kako izboljšati šolo. Moram reči, da so učitelji v kratkem času dobro izvedli to zadevo in sem jim zelo hvaležen, da so prevzeli nase to občutljivo, a obenem važno nalogo.

Danes vam hočem sporočiti, da je prikaz izdelan, urejen in da ga danes pošiljam v pregled in v premislek. Prosim vas, skrbno ga preberite in se o njem med seboj pogovorite! Njegova odkritja nas bi morala spodbuditi k bolj aktivnem delovanju in k izboljšanim načinom, ki bi napravili šolski program bolj zanimiv, ustvarjal in bolj v smeri s potrebami naših otrok v tem času.

Izid ankete kaže mnogo pozitivnih in koristnih vtisov s strani staršev za učitelje in program slovenske šole. STARŠI ŽELIJO, DA ŠOLA OSTANE! Ko starši vidite stvar, hočete, da imajo vaši otroci zmeren prijem jezika tako, da bodo zmožni govoriti, brati in pisati slovensko, zraven pa želijo, da bi primerne obvladali slovnico. Skoraj vsi čutijo potrebo, da bi pola-

gali važnost na enotnost slovnice in besednega zaklada skozi vse razrede, da bi se otroci gradili znanje, ko prehajajo iz razreda v razred. Zraven je še več drugih koristnih nasvetov.

Vesel sem, da vam lahko sporočim, da so učitelji že začeli zbirati besedni zaklad; naslednja naloga je slovnica, ki jo bodo posodobili in izpopolnili z gradivom, ki je nujno in koristno za otroke. Še več drugih nasvetov bo treba prereševati. Ko vam pripovedujem, kaj nameravajo storiti učitelji, hočem tudi vam postaviti vprašanje, kaj vi delate in boste storili za doseg naših skupnih ciljev? Kaj pričakujete, da se bodo vaši otroci učili v slovenski šoli? Če hočemo izboljšati našo šolo, potem morajo sodelovati starši in učitelji za doseg skupnega cilja. Skupno moramo delati in se učiti tega, o čemer smo prepričani, da je važno.

Na sestanku staršev prejšnjo pomlad je bil ustanovljen »AD HOC odbor«, da bo propagiral delo Slovenske šole in skušal stopiti v stik s starši, ki imajo šolske otroke, ter se pozanimati, če bi jih vpisali v Slovensko šolo. Člani AD HOC odbora so naslednji: ga. Majda Cimperman, ga. Marija Kadivec, g. France Sever, g. Jože Likozar in moja malenkost. Želim, da bi ta odbor začel delovati na prvotno načrtani nalogi, celo razširiti svoje področje, tako, da bi vključil še tole: da bi povezoval starše in učitelje v izvajanju predlogov iz ankete in posredoval nove predloge, ki bi si jih kdo zamislil za izboljšanje Slovenske šole.

Želel bi, da bi AD HOC odbor bil odgovoren glavnemu odboru staršev in bi mu od časa do časa poročal o nalogah, ki jih je prevzel. Dalje mislim, da bi moral predstavnik učiteljskega zbora poročati o napredku v izvedbah predlogov odboru staršev, da bi tako bili poučeni o delu v šoli. Prosim tudi vas, starši, bodite še v bodoče v pomoč svojim otrokom in njihovim učiteljem v Slovenski šoli. Kar se mene tiče, obljubim, da bom storil vse, kar je v moji moči, da bomo izvajali, kar smo sklenili za Slovensko šolo.

Še nekaj. Odkar se je poslovalo od tega sveta ga. Silva Savernik, Slovenska šola nima redne ravnateljice. Učiteljem smo dolžni izredno zahvalo, da so sprejeli odgovornost in vodijo šolo od tedna do tedna od njene smrti. Letos bom sam skušal prevzeti to odgovornost in bomo skupaj z učiteljskim zborom vodili šolo. Že zdaj

prosim starše in učitelje, naj pomagajo drug drugemu pri delu, ki ga prevzamemo v korist Slovenske šole.

In končno, pouk se letos prične v soboto, 10. septembra. Vpis novih učencev bo pol ure pred poukom na glavnem hodniku v šoli. Zelo vam priporočamo, da vpišete ne samo svoje otroke, ampak, da to priporočite tudi svojim prijateljem, ki morda imajo otroke. Po starem meniškem izročilu: delajmo in molimo za uspeh našega skupnega prizadevanja!

Lep pozdrav,
Fr. Jože Božnar

Nova vrsta pljučnice

Pričakovati je bilo, da bodo zdravniki in raziskovalci tudi še v sedanji dobi spoznavali nove viruse, med njimi tudi take, ki povzročajo pljučnice. To so Lassa Marburg in Ebola virus.

Bolj so pa strokovnjaki presenečeni, da spoznavajo tudi nove bakterije. Tudi med njimi so take, ki povzročajo pljučnico. Prvo, legionelo so

Najprej hiša, potem streha...

(Prvi del tega članka najdete šele na 6. str.)

Startali smo z zelo nizke osnove, učimo se. Koliko pa smo imeli v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji takoj po vojni diplomiranih ekonomistov? Še tistih redkih belih vran nismo znali (ali hoteli) vključiti v proizvodni proces. Slovenija je bila vse do prve svetovne vojne v mrtvem kotu zgodovine, zato smo se tudi ohranili, zato smo tudi veliko zamudili.

Svoj glas smo povzdignili 1941 — odmeval je tudi v srcu Evrope. Narod se je prebudil. Zdaj bi se moral prebuditi zopet, ko se spet otepamo s težavami, kakor jih ne pozna povojna zgodovina.

Na vrhu imajo blago in škarije — kaj delajo s temi škarijami? V Beogradu pa pravijo — bog i šeširdžija.

Kiro Vasilijev (vodilni partijec, op. ur.) je obtožil izobražence, da hočejo večpartijski sistem, kar pa sploh ni res. Nekateri intelektualci se sklicujejo v obrambo svojih pravic na socialistični pluralizem. Drugi uporabljajo raje ta izraz: populistični (ljudski) pluralizem. Francozi pa pravijo še drugače: Vive la difference — naj žive razlike!

Najprej živeti, nato filozofirati so govorili v starem Rimu. Kako živimo? Ameriški farmer redi in živi 70 ljudi, naš pet! V prvem trenutku, ko sem odkril to točko, skoraj nisem mogel verjeti.

Kakšen je naš svet? Belgijski pisatelj kriminalk Simenon pravi: Krimiči imajo prihodnost. Res? Jaz pa sem prepričan, da bo svet doživel še kaj lepega. Naš Cankar je zapisal: Če bi ob smrti lahko vsak pobral križ, bi pobral spet svojega, krvavega.

Miran Ogrin

odkrili pred dobrimi petimi leti kot povzročiteljico tako imenovane legionarske bolezni, ki so jo najprej opazovali v Philadelphiji, Pa., pozneje pa se je pojavila tudi v mnogih drugih deželah po svetu.

Drugo bakterijo so odkrili šele pred tremi leti in jo začasno imenujejo PPA. To je oportunistična bakterija, ki izrablja poslabšan neodporen položaj telesa, da mu povzroči bolezen, najraje pljučnico. Tudi bolniki, ki so zboleli za to obliko pljučnice, so bili res oslavljeni v svojem imunskem sistemu, saj so dobivali imunosupresivna sredstva, poleg tega pa še visoke odmerke kortikosteroidov. Pri večini bolnikov je šlo za presaditev organov.

Edinstven fosil

Londonski naravoslovno-zgodovinski muzej je sporočil, da so v južni Angliji našli okostje doslej neznane vrste dinosavra. Gre za mesojedo žival, s šapami, velikimi 30 cm, ki je živela pred približno 125 milijonov let.

Muzealci trdijo, da je to najpomembnejša najdba te vrste v Veliki Britaniji v tem stoletju — bitje, zelo podobno »kraljevskemu tiranozavru« bo dobilo tudi novo ime. Sicer pa bo muzej v kratkem tudi z besedo predstavil novo pridobitev širši javnosti.

Na tiskovni konferenci pa je s strokovne plati govorila o živali predstavnica muzeja Sue Runyard. Pravi, da je bila žival velika 3 do 4,5 m, ko se je postavila na zadnje noge. Skoraj kompleten okostnjak z deli lobanje so izkopali v jami, kjer pridobivajo glino, v Surrey, jugozahodnem delu londonskega predmestja. Natančnega nahajališča niso izdali, ker se bojijo navala amaterskih zbiralcev fosilov.

Zanimivo pa je, da je začetna najdba — letos januarja — amaterjeva. Našel je kost tace, ki je približno 50 odst. večja od tiranozavrove. Muzejevi strokovnjaki so takrat skleпали, da gre za žival, ki se je prehranjevala z rastlinojedimi dinosavri, živečimi na tem področju.

Maja meseca so začeli natančnejša izkopavanja in pazljivo prepeljali v muzej tri tovrnjake kosti, ki jih zdaj še čistijo in počasi sestavljajo.

MALI OGLASI

For Rent

5 rooms up. E. 67 St. Adults only. No pets. Call 1-254-4190 or 881-8846.

(x)

Apt. for Rent

Lake Shore E. 185. Adults only. No pets. Call 398-9579.

(63-66)

FOR RENT

2 bdrm bungalow off E. 185 St. Call 656-1159.

(65-68)

FOR SALE

Euclid - 4 bdrm. Tudor with formal din. rm. large liv. rm., carpeting thruout, finished rec. rm. with wet bar. 2 1/2 car garage with 2nd floor storage. Close to schools, shopping and transportation. Extra lot available. Must see to appreciate.

LOCATION REALTY

531-8788

731-8488
(65,66)

ELDERLY CARE!

My home. Live-in or daily. Personalized. Complete care. Call 881-6143.

(65-72)

FOR SALE

10 room single. 1 car garage. 1 block from St. Vitus. Principals only. 431-2536.
(59-66)

PREŠA NAPRODAJ

Kličite 881-9250.

(65-66)

For Rent

Neff Rd. (up). Available October. Lge. 3 bdrm. \$375 a month plus lease & security. 888-7029.

(64-67)

KANARČKA NAPRODAJ

Dva mlada kanarčka. Kličite 431-3767. 5710 Bonna Ave. (pritličje).

(65-66)

HOUSE FOR SALE

BY OWNER

EUCLID

3 bdrm. 2 1/2 baths. Finished basement. 2 car attached garage. Florida room. In nice area. \$79,500.

Call 486-2743.

(66-73)

Obirajte svoje lastne paprike!

Zelene, rumene ali druge in fižol sorte Lima, ob ponedeljkih, sredah in sobotah, od 8. zj. do 5. pop. Trgovina odprta vsak dan od 8. zj. do 7. zv. Melone, paprike več sort. Brezplačna tel. št. 1-800-362-9535.

Hilgerts Berry Farm
3431 Waterloo Rd.
Randolph, Ohio

(64,66,68)

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300

431-2088

17010 Lake Shore Blvd.

1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina

S Pohištvo

531-1235

15301 Waterloo Rd.

Kanadska Domovina

Montrealske novice

MONTREAL, Kanada - Naša slovenska skupina v Montrealu je še zelo mlada, ker so se Slovenci začeli naseljevati v to mesto šele po drugi svetovni vojni. Preštel bi lahko stare naseljence, kot smo jim mi novi rekli, ki so bili tu pred vojno, na prste.

Z letom 1948 so začeli prihajati prvi Slovenci iz begunskih taborišč v Avstriji in Italiji. To naseljevanje je trajalo približno do leta 1960. Potem se je zaustavilo, ker so se taborišča izpraznila, v domovini pa se je tudi gospodarsko stanje izboljšalo. V teh dobrih 12 letih se je naselilo v Montrealu in okolici približno 3000 večino mladih ljudi. Prišli so iz vseh krajev Slovenije, največ jih je pa bilo s Prekmurja.

Že prvi, ko smo prišli sem, smo začeli misliti in delati, da bi dobili v svojo sredo za stalno slovenskega duhovnika. Prva leta smo se vključili v slovaško župnijo, ker nam je bil slovaški jezik najlažje razumljiv. To je trajalo pet let, dokler ni prišel med nas prvi slovenski duhovnik v osebi č.g. Jožeta Časla CM iz Toronta.

G. Časl je bil pionir, ki se je ves žrtvoval za versko in kulturno življenje Slovencev tu. Po njegovem prihodu smo preselili naše versko življenje v francosko cerkev St. Louis de France na Roy cesti, kjer smo ostali nekaj let. Še vedno pa nismo bili zadovoljni, ker smo hoteli biti v svojih lastnih prostorih.

Omogočil nam je doseči ta cilj g. Časl, ki je že od njegovega prihoda med nas želel, da bi imeli svojo cerkev. Začel je s prigovarjanjem in zbiranjem denarja. Končno, z veliko težavo, je dobil dovoljenje na nadškofiji, da lahko zidamo ali kupimo prostore, ki bi nam služili za verske in kulturne

prireditve. Uresničila se je želja župnika in nas Slovencev, da smo kupili cerkev in ostale prostore od Slovakov, ker so se oni preselili v nove prostore.

Slovaška cerkev je bila posvečena sv. Cirilu in Metodu, naša slovenska cerkev pa je dobila za farnega patrona Sv. Vladimirja in sicer na željo montrealskega nadškofa in kardinala Legerja, kar nam ni bilo preveč všeč. Hoteli smo namreč posvetiti našo cerkev Materi božji, Kraljici Slovencev, ker smo izšli iz naroda, ki zelo časti Marijo. No, to nas ni razcepilo in motilo. Vsi smo se združili okoli našega farnega patrona sv. Vladimirja in bili hvaležni, da smo se lahko zbirali in častili Boga in Mater Marijo v našem jeziku in naši slovenski cerkvi.

Avgusta letos je minilo 20 let, odkar smo se vselili v lastne prostore, kjer smo ostali do lanskega leta. Lani se nam je posrečilo, da smo se preselili v boljše prostore. Stara cerkev je bila potrebna ogromnega popravila in bi ne bili stroški mnogo manjši, če bi res hoteli vso stavbo preurediti in obnoviti, kot pa dobite novo. Odločili smo se za nove prostore in se sedaj nahajamo v res lepi in dobri stavbi.

Dragi g. Jože Časl, prvi župnik naše fare in ustanovitelj župnije! Ob 20-letnici smo Vam Slovenci iz Montreala hvaležni za ves trud, ki ste ga vložili za nas in našo faro! Zapisani boste med nami kot prvi slovenski pionir v Montrealu. Bog naj Vas ohrani še mnogo let in naj bo Vam bogat plačnik!

Od ustanovitve do danes za dobo 20 let je našo župnijo upravljalo pet dušnih pastirjev in sedanj je šesti. Mogoče boste mislili bralci, da smo Slovenci v Montrealu slabi ljudje

in slabi katoličani, ko se je zamenjal duhovnik skoro vsaka štiri leta. To ne drži! Glede zamenjave dušnih pastirjev, slovenska skupina v Montrealu ne more nič odločati, do določa predstojnik lazaristov v Torontu in kljub temu, da se večkrat nismo strinjali s tako hitro zamenjavo, so se vse zamenjave izvršile.

Dušni pastirji Slovencev v Montrealu

Vseh pet dušnih pastirjev, ki so prebili med nami v dobi 20 let lahko imenujem tudi: pet pionirjev slovenske skupnosti v Montrealu. Vsak izmed njih je napravil nekaj dobrega za našo slovensko skupnost. Ti naši pastirji so bili sledeči:

Ob odhodu g. Časla je prišel g. Stanko Boljka, ki se sedaj nahaja v Čile. Tudi g. Stanko je mnogo delal in žrtvoval za našo versko in kulturno življenje. Bil je tisti, ki je kupil za nas pristavo v L'Epiphani, na katero rako radi zahajamo v teh poletnih mesecih. Zgradil je na pristavi tudi lopo, v kateri imamo ob nedeljah službo božjo in prostor za piknike.

Za g. Boljkom je prišel med nas g. Andrej Prebil, ki je nam zgradil bazen na pristavi, da se lahko med poletnimi meseci osvežimo v čisti, hladni vodi. Napravil je še več drugih stvari, ker je bil zelo sposoben in dober gospodarstvenik, samo škoda, da je tudi on nas tako nepričakovano zapustil in odšel med Indijance v Čile, ki so mu bili zelo pri srcu.

Četrti naš župnik je bil g. Ivan Jan, ki je župnijo res prav dobro versko in gospodarsko vodil. Ves se je žrtvoval verskemu in gospodarskemu napredku župnije. Ko je prišel med nas je bil zelo razočaran, ker je bila župnijska blagajna prazna in je moral res gledati, kako bo premagal to krizo. Ker je bil zelo sposoben in priljubljen, je kmalu dosegel s svojo izkušnjo, da je začel denar prihajati v cerkveno blagajno. Mnogo je popravil naše stare cerkvene prostore, kar je bilo nujno, ker bi brez popraviljanja enostavno razpadlo.

Žel je velik uspeh s svojo pridnostjo in varčevanjem ter dobro gospodarsko sposobnostjo, kar se je pokazalo, ko je odšel od nas in je bilo v cerkveni blagajni precej tisočakov.

C.g. Janez Jeretina

Prišel je peti pionir, dobri in priljubljeni g. Janez Jeretina, ki je med nami deloval skoro sedem let. On je bil tisti, ki je izpeljal in uresničil načrt nove cerkve in dvorane. Takoj od prihoda v našo skupnost je začel misliti, kako bi lahko prišli do novih prostorov. Uvidel je, da tiste, ki smo jih imeli, so začeli razpadati kljub temu, da smo bili vložili veliko denarja v popravila.

G. Jeretini je uspelo dobiti — zopet s precejšnjo težavo — od nadškofije, da staro cerkev lahko prodamo in si napravimo nove prostore. In tako je g. Jeretina, ob tesnem sodelovanju s farani, kupil nove prostore na St. Joseph Blvd., East, katere je bilo še treba preurediti.

Bil je ves srečen in nasmejan, ko je lahko lansko jesen prvič daroval sv. mašo v novih prostorih. A naš g. Janez ni dolgo časa užival sadov novih prostorov, ker ga je letos napadla zahrbtna bolezen in se je moral, čeprav z zalostnim srcem, vrniti na zdravljenje v Toronto. Zadnjo nedeljo v juliju se je od nas poslovil. Prišel je še enkrat nazaj v Montreal, da se je osebno poslovil od svojih dragih faranov in od župnije Sv. Vladimirja, za katero se je toliko žrtvoval. Pri deseti maši na pristavi mu je deklica v slovenski narodni noši izročila šopek nageljnov in se mu zahvalila za vse, kar je dobrega storil za našo župnijo ter mu želela skorajšnje ozdravljenje.

Poslovil se je od g. Jeretine tudi podpredsednik g. Jože Casar, s sledečimi besedami:

Ob odhodu iz naše župnije, nam je dolžnost, da se Vam od srca najlepše zahvaljujemo za Vaše požrtvovalno delo, katerega ste naredili za montrealsko skupnost. Delali ste med nami duhovno in gospodarsko. Niso bili lahki časi, posebno ne v zadnjem letu, ko smo urejevali naše nove cerkvene prostore. Reševali ste z nami težave duhovne in verske, za kateri trud se Vam danes naša cerkvena skupnost prav lepo zahvaljuje. Bog naj blagoslovlja Vaše delo, katerega ste naredili za Slovence v Montrealu, ter Vam nazadnje poplača z darilom, katerega mi ne moremo dati.

Dragi g. Jeretina! Ko dostikrat molimo, naj Gospod pošlje delavce za svojo žetev, tako je Vas poslal med nas, da ste orali in sejali, tod, ker mi ne vemo za božje načrte, Vam ni dal, da bi želi in pospravili te sadove. Upamo, da bo tisti gospodar, ki je prišel za Vami, pridno pospravljati Vaše sadove, da jih bomo lahko vsi uživali pri Gospodovi mizi. Zato bomo danes molili pri tej sv. maši za našega novega gospoda župnika, da bi z veseljem izvrševal delo, ki mu ga je Bog zaupal.

Ko je bila poslovitev od g. Janeza končana, smo pa pozdravili novega g. župnika v osebi Franca Letonja, ki je sedaj dve leti deloval na župniji v Winnipegu. G. Letonja je mladi gospod v najboljših letih, saj jih šteje le 37. Pozdravila je tudi njega deklica v slovenski narodni noši in mu izročila šopek nageljnov. Spregovoril v pozdrav je še podpredsednik cerkvenega odbora Jože Casar: »Z veseljem srcem Vas danes sprejemamo za

našega novega dušnega pastirja. Želimo Vam mnogo uspeha in prosimo, naj Bog blagoslovlja Vaše delo.«

G. Letonja! Bog daj, da bi ostali med nami mnogo let, in želimo, da bi se tukaj v francoski Kanadi dobro počutili in veliko dobrega naredili za duhovni blagor Slovencev v Montrealu!

Montrealčan

Pogled v zabojnik

Družba British Aerospace je izpopolnila sistem za odkrivanje tihotapskega blaga v zabojnikih. Po novem bodo lahko cariniki hitro pregledali standardne zabojnike ISO ali druge tovore na ploščadih, ne da bi jih morali raztovarjati ali odpirati. Tovor se tako tudi ne bo poškodoval.

Nova naprava bo delovala na načelu rentgenskega žarčenja in spektrografske analize s pomočjo plina. Zabojniki se pred kontrolo postavijo na avtomatični tekoči trak. Že prej vzamejo iz zabojnika vzorec zraka za spektrografsko analizo — na ta način se da odkriti tihotapljeni alkohol, mamila ali eksploziv.

Po tej analizi pripeljejo zaboj pred dvojni linearni akcelerator in ga kratek čas obsevajo z rentgenskimi žarki. Tako dobijo sliko, jo vstavijo v računalnik in opazujejo na zaslonu. Strokovnjak hitro opazi obrise znanih tihotapskih predmetov, kot so puške, razne vrste zabojčkov ali steklenic. Če opazi predmete ne navadnih oblik, lahko za nadaljnjo analizo uporabi še mnogo sodobnih tehničnih pripomočkov.

Ves sistem je usklajen z mednarodnimi pravili o žarčenju in nima povratnih in stranskih učinkov. V eni uri lahko na ta način pregledajo 20 zabojnikov, kar znatno olajša delo carinikov, saj na stari način — z odpiranjem zabojev — v pristaniščih porabijo uro ali dve za en zabojnik.

Za tovore na ploščadih (containers) — navadno gre za letalsko blago — so izdelali nekoliko manjši sistem, ki pa deluje po istem načelu.

First Slovenian Coins

We still have some gold and silver coins issued in 1978. The coins, are an excellent gift for weddings, baptism, confirmation, relatives in old country. Represented are Cankar, Prešern, Trubar, Baraga, Slomšek and Krek. On reverse sides are Bled, Mary Help from Brezija, Slovenia, Carinthia, Maribor and Ljubljana coat of arms. Excellent investment price being no more than intrinsic value of gold or silver plus coinage. For information: Dr. Peter Urbanc, Tel. 1-416-447-4332 1 Daleberry Place, Don Mills, Ont. M3B 2A5 Canada.

POTUJETE V RIM? DOBRODOSLI!

HOTEL BLED

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06) 777.102

II. Kat. - Sobe s kopalnico, radio aparatom, klimatizacijo.
Centralna lega - Parkirišče - Restavracija
Slovensko osebje

KOLEDAR PRIREDITEV

SEPTEMBER

10. - Plesna skupina Kres priredi Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Živa spremljava pri programu: orkester Veseli Slovenci. Začetek ob 7.30 zvečer.

18. - Oltarno društvo fare sv. Vida priredi svoje vsakoletno kosilo z juho, govejo in kurjo pečenko in prikuhami, v farni dvorani. Serviranje od 11.30 dop. do 2. pop.

18. - Odbor Slovenske pristave priredi vsakoletno Vinsko trgateg na SP.

18. - S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgateg v Triglavskem parku. Kosilo ob 12. uri popoldne, potem zabava.

25. - Plesna skupina Kres ponovi program «Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov» v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 3. popoldne.

25. - Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

1. - Fantje na vasi priredijo koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. zvečer. Gostujejo Fantje na vasi iz Toronta. Po koncertu ples in zabava. Igra Alpski sekstet.

8. - Klub slovenskih upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi 21. letno večerjo s plesom v Slovenskem domu na E. 80. cesti. Igra Eddie Buehner orkester.

15. - Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

15. - Pevski zbor Glasbena Matica priredi vsakoletni jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. - Občni zbor Slovenske pristave.

22. - Ansambel «Veseli Slovenci» praznuje 20. obletnico obstoja s samostojnim koncertom in večerjo v

Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

23. - Slomškov krožek priredi obed v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

28. - Slovensko-ameriški kulturni svet priredi Slovenski večer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igra Norm Novak Trio.

NOVEMBER

5. - Štajerski klub priredi svoje tradicionalno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igra Veseli Slovenci orkester.

12. - Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

12. - Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. S serviranjem večerje bodo začeli ob 5. popoldne.

DECEMBER

4. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob treh popoldne.

1984

FEBRUAR

26. - Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

24. - Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

MAJ

12. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

JULIJ

29. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

Življenje je poezija, ljudje pa jo kvarijo.

I.A. Gončarov

Ljudje se dandanašnji boji-
jo sami sebe.

O. Wilde

Najprej hiša, potem streha

(Naš naročnik A.Ž. je posredoval uredništvu AD sledeči članek, ki ga je našel v ljubljanskem listu *Nedeljski dnevnik* z dne 29. maja 1983. Soglašam, da je članek kar precej zanimiv in da ga bodo naši bralci radi prebrali.)

Usoda je preganjala velike ljudi, vendar pa se je malokdo vdal vanjo. Usoda zanje ni bila nikoli usoda. Angleži pravijo: pisatelj je tisti, ki ga je nekaj strašno prizadelo ali pa je v življenju kaj zamudil. V našem svetu lahko pove kaj samo tisti, ki je šel skozi vse viharje časa. Dostojevski, pri nas morda Cankar.

Rimski pesnik Vergil je živel v starem veku. Kronika poroča, da je Vergil skušal Danteju razkazati svet. V tem čudnem svetu sta prišla oba pesnika tudi pred vrata pekla — Inferno! Vročina davi Danteja, ogenj bruha iz tal. V nebesa pa Vergil ni mogel, saj je bil pogan, brezverec. Lepa Beatrice spremlja Danteja po nebeških višavah.

Te prizore opisuje Dante v svojem veličastnem delu *La Divina Commedia*. Na vratih pekla je pisalo — *Lasciate ogni speranza voi che entrate*. Naš Župančič je to prevedel takole: Vsak up pustite zunaj, vstopajoči. Moji znanci pravijo, da so videli ta napis tudi na vratih taborišča v Gonarsu.

Današnji časi so drugi časi. Ameriški pianist Rubinstein je rekel: Danes ploskajo samo še neumnostim. Kontrakultura je postala — kultura. O tem razpravlja ameriški sociolog Theodor Roszak. Kontra pa je: porno, vojna, preklinjanje, kvantanje in še kaj. Cena nafte je šla na svetovnem tržišču dol, pri nas gor. Kakor da za nas zakoni svetovnega gospodarstva sploh ne veljajo. Španci imajo izraz — *arte de gobernar*. Umetnost vladanja, ali — vladati je umetnost. Ekonomija je velika »umetnost«.

Kar na krožniku bomo dobili socializem! Kje pa je tak svet? Ves svet je v krizi, vsi koncepti so na tehtnici. Marx je iskal, in še danes, sto let po njegovi smrti, iščejo vsi po vrsti. Nihče ne more mimo Marxa — nihče, niti Sartre, Marcuse, Bloch, Adorno — vsa frankfurtska šola se vrti tam nekje. Marksizem je zadnja kompleksna filozofija, ta naj bi dala odgovor na »vsa« vprašanja. Odgovor 1900 let po Kristusu? Kje, kako — na svetu je pet milijard ljudi in prav toliko popolnoma različnih bitij, ki razmišljajo, se množe, sovražijo in ljubijo. Z eno besedo makrokozmos. In vsak človek je spet svet zase.

* * *

Mi smo imeli med vojno ta trikot: narodnoosvobodilno vojno, državljansko vojno in še revolucijo. Vse troje na nož, kakor je to ustrezalo našemu temperamentu in burni zgodovini. Borili smo se pred vrati Evrope, v Evropi! Naš kanal je bil Moskva, za nekatere pa London. Iz Moskve naj bi pri-

šla inspiracija pa tudi konspiracija. Z razprtimi očmi smo gledali na vzhod, kakor da je tam tretji Rim (drugi je bil v Carigradu). Vzhodni veter bo zmagal, so napovedovali.

Navduševali smo se za okotbrsko revolucijo — drugih vzorov nismo imeli. V Pekingu pa so kar odkrito rekli, da kitajska revolucija ni za izvoz. Kitajska je svet zase in za sebe. Oktobrska revolucija — najbolj eksplozivna, najbolj radikalna vseh revolucij. Kajti Lenin je bil tisti, ki je hotel spremeniti vse, kar je dotlej obstajalo na svetu. Mužiki naj bi postali državniki in vsak odrasel človek naj bi aktivno sodeloval pri razvoju sovjetske družbe. Stalin je pozneje razkril Churchill, da je samo kolektivizacija zahtevala 15 milijonov žrtev.

Angleški laburisti črpajo iz treh virov: malo iz marksizma, nekaj iz svetega pisma, in potem je tu še *common law* — filozofija življenja. Mi pa smo bili za revolucionarno rešitev. Izgubili smo poldrugi milijon ljudi. Zakaj? Nismo bili zgodovinsko zreli, imeli smo manjvrednostni kompleks. V reviji *Dialogi* sem prebral ta pasus: Slovani smo sentimentalni ljudje, ki se šele uče zgodovine.

Ali nismo nikoli študirali ameriške revolucije? Ta se je končala s pomiritvijo Severa in Juga. (Tu misli pisec na državljansko vojno, ki je divjala v letih 1861-5. op. ur. AD) Edini primer v zgodovini — zmaga pameti. Seveda v tej veliki in mladi državi je bilo prostora za vse. Pojdi na zahod, tam je zemlje na pretek, so govorili vseprek. In pozabili so na vse, tudi na državljansko vojno. Poveljnik južnih čet general Lee ima spomenik v Atlanti. Dva sistema sta se bojevala za oblast — citiramo Marxa — sistem suženjstva in sistem svobodnega dela. Zmagal je Sever, toda Jug ni bil ponižan, to ne bi bilo v duhu Amerike, ki je kot nacija komaj začela dihati. Tudi v Indiji je zmagala pamet, ne pa teror fanatikov.

Mao je zagovarjal permanentno revolucijo, Trocki tudi — eno generacijo prej. Stalin pa je, nasprotno, menil, da se mora najprej dvigniti s tal Sovjetska zveza. Kitajska kulturna revolucija je bila potem, ko je imela partija oblast že krepko v rokah in ni njenih pridobitev več nihče ogrožal. Mao se je bal, da bi zamrl žar revolucije, bal se je blaginje (avtomobilov). Čehi pravijo, da je komunizem organizacija revščine. Bratko Kreft pa je nekoč citiral nekega sovjetskega akademika — slavista, ki je dejal, da je komunizem (predvsem) disciplina (ne pa polna skleda).

* * *

Dva močna potresna sunka burita današnji svet — imperializem in nacionalizem. Ameriški ekonomist Galbraith pravi, da je imperializem najvišja mednarodna ambicija

našega časa. Amerika in Sovjetska zveza tekmuje, katera bo imela prvo besedo v svetu. Ta konflikt se bo končal čez 100 let, pravijo nekateri. In samo atomsko ravnotežje baje preprečuje oborožen spopad. Jaz pa pravim — čisto navadna pamet. Sploh je svet čudno razdeljen: Sovjetska zveza obsega šestino zemeljske krogle, Kitajska ima četrtno svetovnega prebivalstva, na Sejšelskih otokih pa živi 64.000 ljudi.

Nacionalizem — po vojni smo bili že vsi prepričani, da je v zatonu in da se bomo vsi pomešali. Zdaj pa vidimo: Irci se sklicujejo na svoje poreklo, pa nimajo več niti svojega jezika. Izraelci se sklicujejo na zgodovino, Arabci na islam. V Indiji se prebujajo narodi — povsod na svetu.

Marx pravi: socializem šele po zmagi (triumfu) kapitalizma (industrije). Pri nas pa smo najprej razglasili: socializem je tu (ali vsaj pred vrati), nato pa smo šele začeli zidati hišo — družbo. Socializem je končni rezultat dolgotrajnega procesa. Kajti — najprej je delo, potem pa pride jelo, ne pa narobe.

Kdor pa misli, da bo čez tri leta ali trideset let boljše, se moti. Preden se bo prebudila Afrika, bo minilo še veliko časa. Afrika še ni niti na tisti stopnji, da bi čutila probleme našega časa. Preden se bo Indija približala Evropi in bodo vsi ljudje fizično močni, bodo minili še stoletni časi. V biogenetiki ni nobenih skokov.

Prej smo govorili o atomskem ravnotežju. Ali damo kaj na takoimenovani Kondratijev ciklus — da mora biti (da bo) vsakih 45 let vojna? Ne preveč, jaz nisem pesimist, pa tudi prevelik optimist nisem. Tam nekje na sredi. V islamskem svetu pravijo, da se konec stoletja vedno pojavi kakšen modrec. Konec prejšnjega stoletja Mahdi, voditelj fanatičnih muslimanov v Sudanu. V tem veku pa imam Homeini.

* * *

Hrvatski ekonomist Branko Horvat je v reviji *Intervju* napisal tole: Kako se je zgodilo, da dežela, ki se je uprla Hitlerju in Stalinu, ne more zaposliti svojega prebivalstva in povečati produktivnosti dela? Že konec šestdesetih let je bilo očitno, da reforma (iz leta 1965) ni uspela. Horvat je takrat izračunal, da bomo imeli poldrugi milijon brezposelnih (brez dela doma, na delu v tujini). In toliko političnega kapitala smo vložili v reformo, da smo imeli vsako kritiko kot napad na režim. (Zanimiva uporaba besede »režim«, op. ur.) In dalje — politične akcije nimajo nobenega pomena, če nimamo strokovnjakov, ki bi uresničili te zamisli. Jaz pa pravim: dokler ne bomo rešili vprašanja inflacije, so odveč vse politične iniciative, dokler bo milijon brezposelnih. Horvat: stalno pišemo o tem, kaj je kdo rekel, ne pa, kaj je naredil.

(dalje na str. 4)

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST

4 till 5 on Saturday afternoons E.S.T.

on N.B.N. Cable TV systems—also in Greater Cleveland on Radio 106 SCA

1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Vesti iz Slovenije

Proizvodnja v SFRJ in Sloveniji usiha

LJUBLJANA - Po uradnih podatkih, se je proizvodnja v SFRJ in Sloveniji v juliju povečala samo v Makedoniji in Srbiji, v Sloveniji pa je bila za 2,7 odstotka manjša.

Industrijska proizvodnja v SFRJ je bila julija v primerjavi z lanskim julijem za 1,6 odstotka manjša, v primerjavi s povprečno enomesečno proizvodnjo v letu 1982 pa je manjša kar za 18 odstotkov. Po uradnih podatkih je bila celotna proizvodnja v Jugoslaviji v prvih sedmih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani za 0,1 odstotka manjša.

V juliju se je industrijska proizvodnja povečala le v Makedoniji (za 3,5 odstotka) in Srbiji (za 0,2 odstotka). V Sloveniji so pa proizvedli za 2,7 odstotka manj, na Kosovu pa kar za 5,6 odstotka manj.

Najboljši uspeh v industrijski proizvodnji so zabeležili v pridelavi premoga, ki se je povečala v prvih 7 mesecih letos kar za 23,3 odstotka.

Najboljši slovenski vinogradniki

GORNJA RADGONA - Komisija kmetijsko-živilskega sejma je ocenila 93 vzorcev vin zasebnih vinogradnikov iz vse Slovenije in 23. avgusta podelila nagrade in priznanja za najboljše ocenjena vina.

Veliko zlato plaketo sejma je za vzorec laškega rizlinga, pridelanega v radgonsko-kapelskem vinorodnem okolišu, dobil Ivan Borko iz Gornje Radgone. Zlati plaketi za vzorca vin rdeči refošk sta prejela Libero Koren in Dominik Vatovec, oba iz Kopra.

SFRJ redno vrača dolgove tujini

BEOGRAD - Namestnik guvernerja Narodne banke Jugoslavije Miodrag Veljković je dejal v intervjuju, da banke v SFRJ nemoteno poravnajo račune glede dolgov v tujini. Ko posamezna banka ne more sama plačevati dolga, priskočijo na pomoč druge banke, nazadnje pa sama Narodna banka Jugoslavije. V

zameno za novo, veliko posojilo zahodnih bank, je bila Jugoslavija prisiljena sprejeti stroge pogoje glede odplačevanja svojih dolgov. Te pogoje redno izpolnjuje, čeprav to povzroča hude težave za jugoslovansko gospodarstvo, je dejal Veljković.

Med drugimi podatki, je Veljković povedal še, da je Jugoslavija od začetka leta do 22. avgusta izplačala za obresti in glavnice, ki se ne refinansirajo ter za druge oblike dolgov približno milijardo in 900 milijonov dolarjev.

Letos manj krompirja v Sloveniji

CELJE - Proti koncu avgusta so kmetje v Sloveniji začeli kopati krompir. Kmetijski strokovnjaki pravijo, da bo letošnji pridelek krompirja v Sloveniji za 25 do 30 odstotkov manjši kot lani.

Normalno velik pridelek pričakujejo le na Dolenjskem, na Gorenjskem, da Dravskem in Ptujem polju ter v Prekmurju pa naj bi predelali 30 odstotkov manj krompirja kot so računali. Lani so pridelovalci oddali na trg 68.000 ton krompirja.

Kot kaže, bo zaradi dolgotrajnega spomladanskega deževja v Zahodni Evropi in nekaterih drugih državah slabo letino krompirja. Italija, Zahodna Nemčija in Alžirija kažejo pripravljenost kupiti veliko količino krompirja, kar bo odprla možnosti tudi slovenskim izvoznikom. Kako bi morebitni izvoz za devize vplival na založenost domačega trga, pa niso obravnavali v poročilu.

Slovenska etnologa na kongresu v Vancouvru

LJUBLJANA - Avgusta sta se udeležila kongresa etnologov, ki je bil v Vancouvru, Kanadi, slovenska etnologa, mag. Janez Bogataj, predstojnik oddelka za etnologijo ljubljanske Filozofske fakultete, in Naško Križnar, kustos Goriškega muzeja v Novi Gorici. Na kongresu je bilo zbranih kar 4000 etnologov iz 120 držav.

Poročilo v »Delu« navaja, da »Bogataj in Križnar skušata svoja spoznanja in filmsko

gradivo prikazati tudi med slovenskimi izseljenci in, kolikor dopušča čas, kanadskimi Indijanci.«

Sliši se, da bo prišla v ZDA oktobra meseca letos skupina raziskovalcev iz Slovenije. Udeležili se bodo »Yugoslav Day« v Pittsburghu, Pa., skušajo preko raznih slovensko-ameriških društev organizirati razstave in srečanja tudi v drugih mestih. Predvsem se seveda zanimajo za Cleveland in Chicago.

Med obiskovalci bo dolgoletni direktor Etnografskega muzeja v Ljubljani, dr. Boris Kuhar, ki je že bil obiskal ZDA. Menda bo imel s seboj razstavo slovenskih čipk.

Smučarski čevlji iz Slovenije cenjeni na ameriškem trgu

ŽIRI - V Alpini prodajajo zimsko-športno obutev vse bolj v tujini, posebno v ZDA. V prvem letošnjem polletju so prodali na konvertibilnem trgu kar 294.000 parov čevljev, kar je za dve tretjini več kot v istem času lani. Do konca leta pa imajo naročil še za več kot pol milijona parov.

Skoraj polovico smučarskih čevljev bodo prodali v ZDA, kjer pokriva Alpina kar tretjino vsega tržišča. Močan prodor si obetajo tudi s tako imenovanimi pancerji, ki jih bodo na tujem prodali 160.000 parov oziroma dvakrat toliko kot lani.

Kljub velikim izvoznim uspehom so v Alpini silno nezadovoljni z zaslužkom. Imajo tudi resne težave s surovinami in se bojijo, da bo pri oskrbi z materialom za predelavo v drugi polovici leta še slabše. Nimajo kljub izvozu dovolj deviz na razpolago za uvoz potrebnega materiala. Zaradi tega računajo na to, da bodo najeli blagovna posojila, ki jih je SFRJ dobila v tujini.

Brežice dobijo nove silose

BREŽICE - V brežiški industrijski coni bodo sredi oktobra naredili prvi od 29 doslej največjih žitnih silosov v Sloveniji. Njihova zmogljivost bo 30.000 ton.

Ti silosi bodo pomembni za vso Slovenijo, poročajo, do njih bo speljan tudi industrijski tir.

Ptujski grad vabi turiste

PTUJ - Letos je ptujski grad obiskalo več kot 20.000 oseb, vsak dvajseti med njimi pa je tujec. Lani je grad obiskalo 30.000 oseb.

V prvem nadstropju rada je vse ohranjeno skoraj tako, kot so prostore uredili zadnji lastniki grofje Herbersteini. Gotško, baročno, bidermajersko pohištvo, flamski in francoski

gobelini, zbirka dragocenih ur od peščenice do žepne, orožje od kamnometa in prvih topov do umetniško kovanih oklepov, to je za obiskovalce najbolj zanimivo.

V galerijski zbirki v drugem nadstropju so gotške plastike in slike od 17. stoletja do danes. Med najbolj znanimi so dela Jana Oeltjena, Franceta Miheliča in Janeza Mežana.

V bivšem dominikanskem samostanu pod gradom so na ogled arheološke zbirke reliefov, nagrobnikov in zbirka keltskih ter rimskih novcev.

Med drugo fevdalno arhitekturo v ptujski okolici sta tudi gradova Borl in Dornava. Borl, ki je nekoč veljal za prvovrstno turistično točko in je

nekaj časa bil tudi hotel, zdaj premore komaj klavrn bife in čudovito zanemarjeno okolico. Obnovitev gradu se je že začela, vendar ni izdelanega načrta o tem, kaj bo v njem, ko bo obnovljen.

Baročna Dornava ni na ogled, ker je v njem otroški zavod. V znanem ormoškem gradu pa je vsa občinska uprava.

T.K. General Contractors

We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing and driveway jobs.

TONY KRISTAVNIK, Owner

831-6430

(X)

The Holy Family Society of the USA

ONE FAIRLANE DRIVE, JOLIET, ILL 60434

Since 1914...

The Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only.

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba

sv. Družine

Officers

President.....	Joseph J. Konrad
First Vice-President.....	Ronald Zefran
Second Vice-President.....	Anna Jerisha
Secretary.....	Robert M. Kochevar
Treasurer.....	Anton J. Smrekar
Recording Secretary.....	Nancy Osborne
First Trustee.....	Joseph Sinkovec
Second Trustee.....	Frances Kimak
Third Trustee.....	Anthony Tomazin
First Judicial.....	Mary Riola
Second Judicial.....	John Kovas
Third Judicial.....	Frank Toplak
Social Director.....	Mary Lou Golf
Spiritual Director.....	Rev. Lawrence Grom, O.F.M.
Medical Advisor.....	Joseph A. Zalar, M.D.

ZAK-ZAKRAJSEK
pogrebni zavod
6016 St. Clair Ave.
New Phone - 361-3112
Nova tel. st. 361-3112
John Fortuna, licenciran pogrebnik

(TX)

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Države so odpirale konzularne postojanke v mestih po svetu, kjer niso imele niti trgovskih niti drugih poslovnih potreb. Natrpale so svoja poslaštva s številnim osebjem. Kjer bi zadoščal en sam diplomat, je bilo nastavljenih na ducate vojnih, trgovskih in prosvetnih atašeev in pomočnikov.

Pod takim uradnim kritjem so vlade »ljudskih demokracij« pošiljale po svetu agente po ruskem vzorcu. Nekatere zahodne države so dokazale statistično z dejstvi, da se je v tem ali onem ruskem poslaštvu ali konzulatu pretežna večina uradništva bavila izključno s propagando, z najemanjem špijonov ali razvijanjem tajnih obveščevalnih služb.

Na isti način so zastopništva podvrženih držav služila v ruske namene. Ne samo to, teh so se Rusi posluževali, kjerkoli jim je bilo ugodno v »hladni vojni«, da so zanje vohunili in jih obveščali. Neredko smo prišli mrežam in poedincem na sled, ker so oblasti prizadetih dežel v tem oziru rade sodelovale, da bi iztrebile tujo špijonažo in netilce nemirov, vstaj in revolucij.

Opisovati podrobnosti iz te strupene dobe »hladne vojne« mi je nemogoče; le to zapišem, da ni bilo dneva brez obvestil o razkritjih kriminalnega delovanja tako imenovanih diplomatov iz dežel za »zeleznim zastorom«. Vse za sovjete, po njih navodilu in v njihovo korist! Na primer, ataše balkanske države je razvil mrežo špijonov v francoskih ministrstvih, da so izmikali tajne dokumente in mu jih dostavljali za pošiljanje v Rusijo.

V države južnovzhodne Azije — Indonezijo, na Filipine in v malajske dežele — so balkanski »diplomati« iz svojih obubožanih držav uvažali orožje in razdajali denar skupinam za plačevanje agentov, ki so podžigali ljudstva k revoluciji. V francoskih ladjedelnicah v Afriki so plačanci prirejali sabotažne izbruhe na pobudo balkanskega »konzula«. V Južni Ameriki smo izsledili celo vrsto štrajkov in delavskih nemirov, izvršenih na pobudo režimskih agentov iz balkanskih držav.

Naše poslovanje je moralo biti v takih primerih predvsem obrambno: ugotoviti dejstva, izslediti zločince in njih hujškatke ter sporočiti naše informacije prizadetim vladam, nato pa z njimi sodelovati v

odporu proti propagandi take vrste in nezakonitosti.

Poročila naših obveščevalcev sem preučeval in pripravljaj referate, katerih vsebina je bila neredko sporočena vladam prizadetih držav. Rezultate je težko oceniti, vendar se upravičeno more ugotavljati, da so bili preprečeni mnogi zločini v imenu ali pod pretvezo revolucionarnih ideologij in da je v nekaterih krajih sveta prevladal obstoječi vladni ustroj nad pretečim terorjem.

Kakor so se agenti iz balkanskih držav razkropili po svetu za »hladno vojskovanje«

na strani sovjetov, so po zahodnoevropskih državah služili v iste namene najeteži iz Poljske, Češkoslovaške in Madžarske. Glavna naloga teh je bila v delovanju proti ameriškim in angleškim vojnim komandam v Zahodni Nemčiji. Tudi v poslovanju teh smo vsak dan kaj razkrili in tudi v teh zadevah sem se o prilikah udeleževal konferenc za preprečevanje špijonaže in sabotaže v prilog sovjetov.

Vohunske mreže, katere je Rusija spretno razvila ter jih s pomočjo tajnih agentur podvrženih držav podvojila, so bile po pravilih te vrste profesije skrajno ločene. Kar je vršila ena, je moralo biti popolnoma tuje in neznano drugi. Naloga in delovanje agentov ni smelo biti znano nikomur drugemu kot njemu in njegovemu voditelju.

Vendar je za vsak naš oddelek bilo koristno vsakemu šefu preučevati vse, kar se je dogajalo v drugih. V primerjano smo spoznavali načine sovjetske špijonaže in, kar je

važnejše, osebnosti agentov vseh vrst.

Zlasti je bilo nujno razkrivati in opazovati vodilne med njimi, ki so se pogosto menjavali po krajih delovanja, in njih premeščanje iz enega dela sveta v drugega. Ko se je na primer odličnjak sovjetske mreže v Franciji nenadno pojavil v Južni Ameriki, je bil stalno zasledovan, dokler ni bil razkrinkan, aretiran ali izgnan iz dežele, kjer je začel delovati.

Časopisje je podrobno obveščalo svet o sovjetski špijonaži v Združenih državah. Razgalilo je krajo znanstvenih skrivnosti za izdelovanje atomske bombe, ko so bili odnošaji s sovjeti navidez prijateljskega značaja. Agenti so prodrli v zvezna ministrstva ter zavzemali važna in celo odločilna mesta v vladi.

Zahrbtno so obveščali sovjete na škodo Amerike, kar se je dokazalo v prepoznih razkritjih na sodnijah in končavalo v nekaterih primerih s sa-momori. Eden glavnih sveto-

valcev predsednika Franklina Roosevelta, ki se je z njim udeležil razgovorov na Jalti, je bil Alger Hiss, tajno član komunistične stranke in, kot je prišlo na dan pred sodiščem ter v spisih njegovega sodruga, sovjetski vohun.

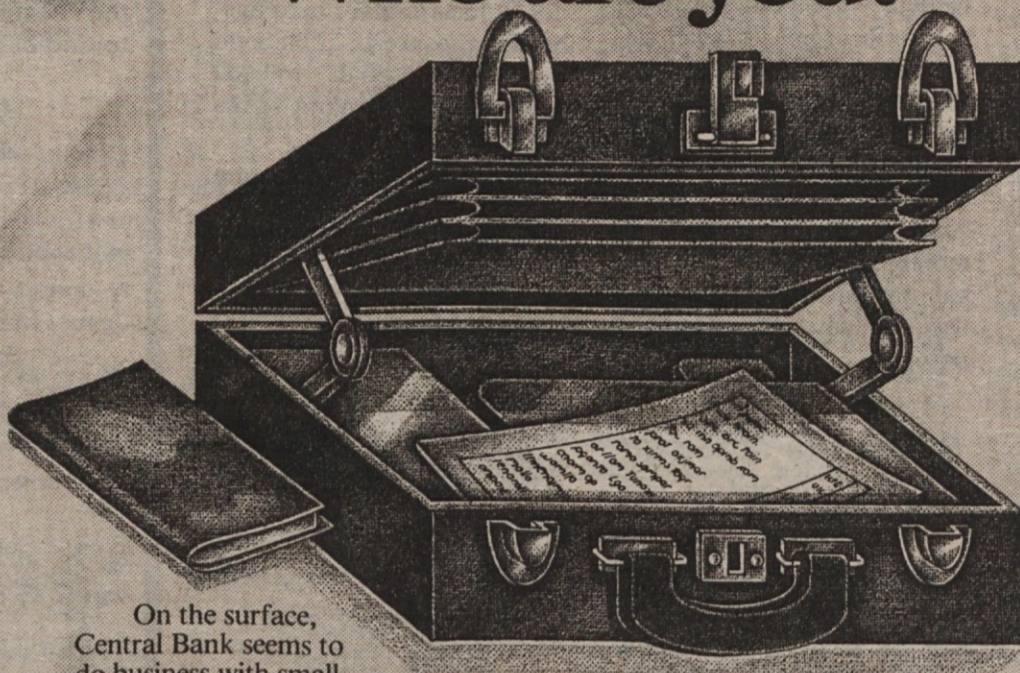
Dolge razprave pred odborom zveznega senata o Hissu in njegovem izdajstvu sem se udeležil samo enkrat in to pri najbolj kritičnem zasedanju. Tedaj sem se prvič sestal z Richardom Nixonom, poznejšim predsednikom.

Senatni odbor, katerega član je bil, je obupaval nad obtožbo proti Hissu. Njegovi prijatelji na vladi so ga podpirali. Minister za zunanje zadeve je izjavil, da ne bo pričal proti svojemu prijatelju, in predsednik Truman se je izrazil proti stikanju za špijoni v visokih vladnih uradih, češ da je vsa gonja *red herring* (rdeči slanik - ameriški izraz, ki pomeni, da nekdo straši z namenom obrniti pozornost v drugo smer.)

(se nadaljuje)

1.

How to get a small business loan Who are you?

On the surface, Central Bank seems to do business with small companies. But, in reality, it does business with the *people* who own and run small companies.

So, it's very important that we get to know you.

What are your credentials, background and experience in your chosen field? How successful has your business been? Your experience in running a business? What have you done since you've been with the company to help it grow and prosper? What are your plans?

If you're one of several other key management people, we'd like to know them better, too.

This information should be written down and made part of a formal presentation to the bank at the time you make

your loan request.

Another important piece of information we'll need at that time is a list of your advisors. Is it your attorney? Accountant?

All this information helps us judge you as a loan partner.

At Central Bank, we can provide you with small business loans and a variety of commercial services. Plus Individual Retirement Accounts, checking accounts, auto loans, and conventional, FHA, or VA mortgage loans.

Central Bank is more than just a place to save money. We're here to serve you. And if we can help you reach your goals, we will.

A Central Bank

Central Bank

Member FDIC